

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za OKOLJE IN PROSTOR
Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

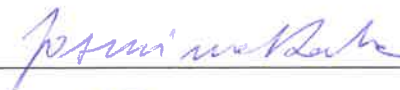
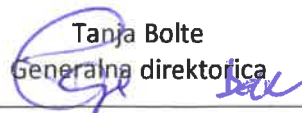
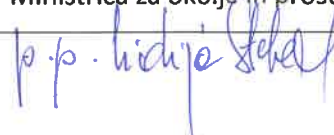
Številka: 007-348/2016

Datum: maj 2018

OCENA ZMOŽNOSTI OBVLADOVANJA TVEGANJA ZA NESREČE Z NEVARNIMI SNOVMI

na podlagi Uredbe o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na
področju Civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/14 in 13/17)

Verzija 1.0

	ORGAN	ODGOVORNA OSEBA/PODPIS
IZDELAL IN USKLADIL/SKRBNIK	MOP – Direktorat za okolje	Jasmina Karba
PODPISAL	MOP - Direktorat za okolje	Tanja Bolte Generalna direktorica
SPREJELA	MOP	Irena Majcen Ministrica za okolje in prostor

Vsebina

- 1 Uvod
- 2 Sprejemljivo tveganje za večje nesreče z nevarnimi snovmi
- 3 Ocena upravnih, tehničnih in finančnih zmožnosti obvladovanja tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi
- 4 Povzetek ocene zmožnosti
- 5 Ugotovitve s pojasnili
- 6 Razlaga kratic in okrajšav
- 7 Viri

Priloga 1: Razvid ukrepov za obvladovanje tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi

1 UVOD

1.1 Zakonske podlage

Ocena zmožnosti obvladovanja tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi (v nadaljevanju: ocena zmožnosti) je izdelana na podlagi Uredbe o izvajanju Sklepa o mehanizmu Unije na področju civilne zaščite (Uradni list RS, št. 62/14 in 14/17) (v nadaljevanju: Uredba o mehanizmu civilne zaščite).

1.2 Namen Ocene zmožnosti obvladovanja tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi

Namen ocene zmožnosti je, da se z njo oceni ustreznost in zadostnost ukrepov za obvladovanje tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi ter ustreznost njihovega izvajanja.

Namen ocene zmožnosti je tudi, da se jo uporabi za razmislek pristojnih organov glede potrebe po izboljšanjem izvajanju ukrepov ali po uvedbi dodatnih ukrepov.

Povzetek ocene zmožnosti bo v skladu z Uredbo o mehanizmu civilne zaščite uporabljen za izdelavo Državne ocene zmožnosti za obvladovanje tveganj za vse nesreče ⁽¹⁾, ki so relevantne za Slovenijo ⁽²⁾.

Ocena zmožnosti je izdelana z upoštevanjem metodologije, ki jo je Uprava RS za zaščito in reševanje (URSZR) kot Državni koordinacijski organ za ocene tveganj za nesreče in ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za nesreče (v nadaljevanju: Državni koordinacijski organ) v sodelovanju z nosilci ocen zmožnosti za obvladovanje tveganj za posamezne nesreče določila za izdelavo ocen zmožnosti vseh nesreč, relevantnih za Slovenijo. Metodologija temelji na Smernicah za oceno zmožnosti obvladovanja tveganja (Sporočilo Evropske komisije št. 2015/C 261/03) (v nadaljevanju: Smernice EU) ⁽³⁾.

1.3 Obseg Ocene zmožnosti obvladovanja tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi

Nesreče z nevarnimi snovmi se v Sloveniji lahko zgodijo povsod, kjer posamezniki ali podjetja ravnaajo s takimi snovmi, in tudi pri njihovem prevozu. A ta ocena ne obravnava vseh možnih izrednih izpustov nevarnih snovi, iz katerih bi lahko nastale nesreče s škodljivimi vplivi na ljudi, okolje, gospodarstvo in družbo kot celoto.

S to oceno so ocenjene zmožnosti za obvladovanje tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi, ki bi se lahko zgodile v podjetjih, ki skladno z Uredbo o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Uradni list RS, št. 22/16) (v nadaljevanju: uredba o večjih nesrečah) izpolnjujejo pogoje za uvrstitev med obrate večjega ali manjšega tveganja za okolje ⁽⁴⁾ (v nadaljevanju: večje nesreče z nevarnimi snovmi). Ocenjene so torej zmožnosti za obvladovanje tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi, ki bi se lahko zgodile v obratih večjega in manjšega tveganja za okolje.

Obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje so podjetja, ki ravnaajo z večjimi količinami snovi z nevarnimi lastnostmi, zaradi katerih je zanje značilen potencial, da se pri njihovem obratovanju zgodijo večje nesreče z nevarnimi snovmi in hujšimi škodljivimi posledicami za večje število ljudi in

¹ Državno oceno tveganj za nesreče pripravi Državni koordinacijski organ, sprejme pa jo Vlada RS.

² V skladu z uredb o mehanizmu civilne zaščite: potres, poplava, epidemije ali pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh, posebno nevarne bolezni živali, jedrska ali radiološka nesreča, železniška nesreča, letalska nesreča, veliki požari v naravnem okolju, terorizem, suša, žled, nesreče z nevarnimi snovmi, nesreča na morju, kibernetika tveganja, bolezni in škodljivci gozdnega drevja.

³ Dostopne na: http://www.sos112.si/slo/tdocs/smernica_ozot_slo.pdf.

⁴ Seznam obratov je dostopen na: http://okolje.arso.gov.si/ippc/uploads/dokumenti/Seveso%202018/Register%20obratov%20Januar_2018.pdf

okolje. Za ta podjetja pa je poleg večjega škodnega potenciala za ljudi in okolje značilen tudi potencial za gospodarske in socialne izgube.

1.4 Izhodišča

Analiza tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi in na njeni podlagi ocenjena zmožnost obvladovanja tega tveganja zahteva poznavanje sistema varstva pred večjimi nesrečami in njegove učinkovitosti v praksi. V Sloveniji je na podlagi Uredbe o mehanizmu civilne zaščite že izdelana Ocena tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi ⁽⁵⁾.

Poznavanje sistema varstva pred večjimi nesrečami v Sloveniji pa pomeni poznavanje treh mehanizmov = sklopov ukrepov, ki sestavljajo ta sistem:

1. ukrepi preventive in pripravljenosti, ki jih izvajajo upravljavci obratov,
2. upravni nadzor nad ukrepi preventive in pripravljenosti upravljavcev obratov, ki se izvaja v postopku izdaje okoljevarstvenih dovoljenj in z inšpekcijskim nadzorom na kraju samem,
3. zagotavljanje pripravljenosti širše skupnosti (lokalne skupnosti in države) za ukrepanje ob nenadzorovanih izpustih nevarnih snovi in večjih nesrečah v obratih.

Dva državna organa in lokalne skupnosti, na območju katerih obratujejo obrati večjega in manjšega tveganja za okolje, so pristojni in odgovorni za izvajanje upravnih nalog in zagotavljanje pripravljenosti za ukrepanje ob nenadzorovanih izpustih in večjih nesrečah v obratih:

- a) Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljevanju: MOP) je pristojno za načrtovanje sistema preventivnih ukrepov in za upravni nadzor nad izvajanjem teh ukrepov v obratih,
- b) Ministrstvo za obrambo (v nadaljevanju: MORS) je pristojno za načrtovanje sistema ukrepov pripravljenosti in za upravni nadzor nad izvajanjem teh ukrepov v obratih in lokalnih skupnostih,
- c) lokalne skupnosti, na območju katerih obratujejo obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje, so pristojne za načrtovanje pripravljenosti za ukrepanje ob nenadzorovanih izpustih nevarnih snovi in večjih nesrečah v obratih.

1.5 Metodologija in postopek ocenjevanja zmožnosti

Ocena zmožnosti obvladovanja tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi je sestavljena iz **ocen zmožnosti za obvladovanje treh elementov obvladovanja tveganja:**

1. zmožnosti izdelave ocene tveganja,
2. zmožnosti načrtovanja ukrepov za preventivo in pripravljenost,
3. zmožnosti izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost.

Zmožnosti za obvladovanje tveganja zgornjih elementov so ocenjene na podlagi **delnih ocen zmožnosti** na več ravneh, pri čemer je ocena zmožnosti na posamezni ravni dobljena z aritmetično sredino ocen zmožnosti na prejšnji ravni:

1. raven: ocene zmožnosti za posamezno vprašanje ⁽⁶⁾,
2. raven: ocene zmožnosti za vsebinske sklope ⁽⁶⁾,
3. raven: upravne, tehnične in finančne zmožnosti posameznih elementov obvladovanja tveganja,
4. raven: ocene zmožnosti za elemente obvladovanja tveganja,
5. raven: **skupna ocena zmožnosti** obvladovanja tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi.

Zmožnosti so na prvi ravni ocenjene z naslednjimi kategorijami ocen:

- *kategorija n.r.*, ki pomeni, da vprašanje za oceno zmožnosti ni relevantno,

⁵ Dostopna na:

http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/nevarnost_nesrec/ocena_tveganja_za_nesrece_z_nevarnimi_snovmi.pdf

⁶ vprašanja in vsebinski sklopi so povzeti po Smernicah EU

- *kategorija n.p.*, ki pomeni, da za oceno zmožnosti niso na voljo podatki,
- *kategorija 1*, ki pomeni, da je vprašanje relevantno, a se dejavnosti še niso pričele in zmožnosti ni,
- *kategorija 2*, ki pomeni, da so zmožnosti ugotovljene in da je bil dosežen začetni napredek,
- *kategorija 3*, ki pomeni, da so zmožnosti razvite na ključnih področjih,
- *kategorija 4*, ki pomeni, da so zmogljivosti integrirane in se izboljšujejo.

V odsotnosti dogovorjenih in enotnih meril za dodelitev kategorije zmožnosti v EU in v Sloveniji, so zmožnosti obvladovanja tveganja ocenjene s strokovno oceno upravnih organov:

- MOP: za področje izdelave ocene tveganja ter načrtovanja in izvajanja ukrepov za preventivo,
- MORS – URSZR: za področje ukrepov za preventivo in pripravljenost v okviru sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

na podlagi poznavanja postopka izdelave ocene tveganja ter sistema načrtovanja in izvajanja ukrepov preventive in pripravljenosti za večje nesreče z nevarnimi snovmi.

Za boljšo predstavo in razumevanje ocen zmožnosti obvladovanja tveganja, je končni oceni zmožnosti dodeljena **stopnja zmožnosti obvladovanja tveganja** na lestvici od 1 do 4, ki pomeni:

Vrednost ocene	Stopnja zmožnosti obvladovanja tveganja	Pomen stopnje zmožnosti obvladovanja tveganja
do 1,50	1	Tveganja se ne obvladuje, vplivi in/ali verjetnosti nesreče se ob takšnem trendu dolgoročno lahko povečujejo
1,51 – 2,50	2	Tveganje se delno obvladuje
2,51 – 3,50	3	Tveganje za nesrečo se večinoma obvladuje
3,51 – 4,00	4	Tveganje za nesrečo se v celoti obvladuje

2 SPREJEMLJIVO TVEGANJE ZA NESREČE Z NEVARNIMI SNOVMI

Stopnja tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi je na podlagi izbranih scenarijev večjih nesreč v Ocenitve tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi na 4 – stopenjski lestvici (zelo velika, velika, srednja, majhna) ocenjena kot **majhna do srednja**. Pri tem je treba upoštevati, da so stopnje tveganja določene z uporabo kategorij vplivov in pogostosti, ki so bile enotno uporabljene za izdelavo ocen tveganja za vse nesreče, določene z Uredbo o mehanizmu civilne zaščite.

Izbrani scenariji večjih nesreč temeljijo na predpostavki odpovedi ukrepov upravljavcev obratov za preprečitev izpustov nevarnih snovi in za nastanek večje nesreče z nevarnimi snovmi. Z odgovornim ravnanjem upravljavcev obratov in ob zavedanju nevarnosti, značilnih za dejavnost obrata, ki ga upravljajo, je možno nenadzorovane izpuste nevarnih snovi preprečiti. Z odgovornim ravnanjem upravljavcev obratov in ustrezno pripravljenostjo širše skupnosti pa je možno tudi preprečiti, da bi se nenadzorovani izpust nevarne snovi razvil v večjo nesrečo. Ta značilnost nesreč z nevarnimi snovmi v obratih pomembno vpliva na raven sprejemljivega tveganja.

Ob vedenju, da je nesreče z nevarnimi snovmi mogoče preprečiti in na podlagi vzpostavljenega sistema ukrepov za preventivo in pripravljenost, je za Slovenijo sprejemljiva taka raven tveganja, da se z ukrepi preventive in pripravljenosti preprečijo škodljive posledice večjih nesreč z nevarnimi snovmi za ljudi in okolje, gospodarstvo in širšo skupnost.

K obvladovanju tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi na tej ravni pa morajo z odgovornim ravnanjem prispevati vsi deležniki na sistemski in operativni ravni.

Na sistemski ravni je treba zagotoviti nenehno spremljanje učinkovitosti ukrepov preventive in pripravljenosti, slediti napredku stroke in znanosti ter upoštevati spoznanja iz analiz vzrokov za nesreče in ustreznosti odzivov nanje. Odgovornost za to je na MOP in MORS.

Na operativni ravni je največja odgovornost na upravljavcih virov tveganja, na njihovi ozaveščenosti glede možnih večjih nesreč, ki bi se lahko zgodile pri njihovem obratovanju, ter na zagotavljanju varnega obratovanja z izvajanjem vseh ukrepov, ki so potrebni za preprečitev nenadzorovanih izpustov nevarnih snovi in večje nesreče ter za zmanjšanje njihovih posledic.

Na operativni ravni je odgovornost za obvladovanje tveganja tudi na upravnih organih (MOP-ARSO), ki na podlagi prikazanega obvladovanja nevarnosti večjih nesreč z nevarnimi snovmi v obratih večjega in manjšega tveganja za okolje izdajo okoljevarstveno dovoljenje, na inšpektorjih (MOP-IRSOP in MORS-IRSVNDN), ki izvajajo inšpekcijski nadzor na kraju obratovanja, in na lokalni skupnosti zaradi zagotavljanja pripravljenosti na ukrepanje ob nenadzorovanih izpustih in večjih nesrečah v obratih.

3 OCENA UPRAVNIH, TEHNIČNIH IN FINANČNIH ZMOŽNOSTI OBVLADOVANJA TVEGANJA ZA VEČJE NESREČE Z NEVARNIMI SNOVMI

3.1 Ocena upravnih, tehničnih in finančnih zmožnosti glede izdelave ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi

3.1.1 Ocena upravnih zmožnosti glede izdelave ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi

Okvir

Ciljno stanje: Ocene tveganja za posamezne nesreče bi morale biti opredeljene in tvoriti del splošnega okvira.

Vprašanje 1: Ali je ocena tveganja za posamezno nesrečo umeščena v splošni okvir?

Ocena tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi je izdelana v okviru izdelave državne ocene tveganja in tako znotraj splošnega okvira izdelave ocen tveganja v Sloveniji, ki je določen z Uredbo o mehanizmu civilne zaščite.

OCENA: 4

Ocena za vsebinski sklop Okvir : 4

Koordinacija

Ciljno stanje: Struktura za obvladovanje tveganja za nesreče dodeljuje jasne odgovornosti vsem subjektom, ki so vključeni v izdelavo ocen tveganja za posamezne nesreče, da se preprečijo prekrivanja ali neskladja med odgovornostmi in zmogljivostmi.

Vprašanje 2: Ali so subjektom, ki sodelujejo pri izdelavi ocene tveganja za posamezno nesrečo, dodeljene jasno opredeljene odgovornosti in vloge/naloge?

Odgovornosti in naloge za izdelavo ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi so jasno opredeljene v Uredbi o mehanizmu civilne zaščite. Odgovoren je MOP.

OCENA: 4

Vprašanje 3: Ali so odgovornosti za oceno tveganja za posamezno nesrečo dodeljene subjektom, ki so za to najbolj pristojni?

Izdelava Ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi je dodeljena MOP iz razloga, ker je v Sloveniji MOP upravni organ na državni ravni, pristojen za preventivni del obvladovanja nevarnosti večjih nesreč z nevarnimi snovmi, ki bi se lahko zgodile v podjetjih, ki skladno z Uredbo o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Uradni list RS, št. 22/16) izpolnjujejo pogoje za razvrstitev med obrate večjega ali manjšega tveganja za okolje.

OCENA: 2

Vprašanje 4: Ali je bila v oceno tveganja za posamezno nesrečo vključena med-sektorska razsežnost tveganja?

V oceni tveganja je med-sektorska razsežnost vključena pri oceni posledic nenadzorovanih izpustov nevarnih snovi, ki zadevajo tudi druge resorje, kot so na primer zdravstveni, prometni, energetske, gospodarski.

OCENA: 3

Ocena za vsebinski sklop Koordinacija: 3,00

Strokovno znanje

Ciljno stanje: Strokovnjaki, ki izdelajo ocene tveganja za posamezne nesreče, bi morali imeti v ta namen potrebne kompetence in odgovornosti ter se predhodno udeležiti ustreznega usposabljanja.

Vprašanje 5: Ali se porazdelitev odgovornosti za oceno tveganja za posamezno nesrečo redno pregleduje?

Porazdelitev odgovornosti za oceno tveganja za posamezno nesrečo sledi dodelitvi upravne odgovornosti za obravnavo večjih nesreč z nevarnimi snovmi v obratih manjšega in večjega tveganja za okolje in notranji organizaciji pristojnega ministrstva.

Porazdelitev odgovornosti se sama po sebi ne pregleduje, bi pa bila pregledana v primeru izrednih dogodkov ali novih spoznanj, ki bi nakazovala neustreznost porazdelitve.

Kompetence, potrebne za izdelavo ocene tveganja, niso določene.

OCENA: 3

Vprašanje 6: Ali so strokovnjaki, ki so zadolženi za oceno tveganja za posamezno nesrečo, ustrezno obveščeni in usposobljeni ter imajo ustrezne izkušnje pri izdelavi ocen tveganj za nesreče?

Usposabljanja za izdelavo ocene tveganja je izvedel Državni koordinacijski organ (URSZR) zaradi zagotovitve enotnega pristopa k izdelavi ocen tveganja za vse nesreče.

Dodatna usposabljanja za izdelavo ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi niso bila izvedena.

Državna ocena tveganja za nesreče z nevarnimi snovi je bila 2015 izdelana prvič, izkušnje so skromne.

OCENA: 2

Ocena za vsebinski sklop Strokovno znanje: 2,50

Druqi deležniki

Pojasnilo: Zmožnost ocene tveganja je vedno bolj odvisna od vključenosti različnih javnih in zasebnih deležnikov (sodelujoči organi, drugi sodelujoči). Subjekti, zadolženi za izdelavo ocene tveganja za posamezno nesrečo, lahko sodelujejo s širokim krogom deležnikov, ki med drugim prihajajo iz zasebnega sektorja, univerzitetnega okolja in drugih vladnih služb, ki niso neposredno udeležene v postopku ocenjevanja.

Vprašanje 7: Ali so v postopek ocenjevanja tveganja za posamezno nesrečo vključeni relevantni deležniki (sodelujoči organi, drugi sodelujoči)?

Pri oceni tveganja, izdelani 2015, je bilo glede pristopa k izdelavi ocene tveganja izvedeno začetno posvetovanje s predstavniki strokovnih inštitucij na področju obravnave nesreč z nevarnimi snovmi. Te inštitucije pa kasneje pri izdelavi ocene tveganja niso sodelovale.

OCENA: 2

Ocena za vsebinski sklop Druqi deležniki: 2

Obveščanje in komuniciranje

Pojasnilo: Za ocene tveganja za posamezne nesreče so potrebni učinkoviti informacijski in komunikacijski sistemi. Razumevanje upravne zmožnosti, ki je potrebna za razširjanje rezultatov ocen tveganj za nesreče, ter njenega pomena za razvoj splošne strategije obveščanja o tveganjih lahko pripomore k boljši izmenjavi informacij in podatkov ter boljšemu komuniciranju z zadevnimi deležniki.

Vprašanje 8: Ali je na voljo potrebna upravna zmogljivost za komuniciranje z javnostjo o rezultatih ocene tveganja za posamezno nesrečo?

Javnosti je ocena tveganja na voljo na spletnem naslovu MOP:

(http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/podrocja/nevarnost_nesrec/ocena_tveganja_za_nesrece_z_nevarnimi_snovmi.pdf.)

OCENA: 3

Vprašanje 9: Ali je na voljo potrebna upravna zmogljivost za interno obveščanje o rezultatih ocene tveganja- za posamezno nesrečo, vključno s scenariji tveganja, pridobljenimi spoznanji ipd.?

OCENA: 3

Vprašanje 10: Ali so rezultati ocen tveganja za posamezno nesrečo vključeni v strategijo obveščanja o tveganjih?

OCENA: n.r. (Strategija obveščanja o tveganjih ni izdelana)

Ocena za vsebinski sklop Obveščanje in komuniciranje: 3,00

Ocena upravnih zmožnosti za izdelavo ocene tveganja: 2,90

3.1.2 Ocena tehničnih zmožnosti za izdelavo ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi

Metodologija

Vprašanje 11: Ali je metodologijo za ocene tveganja za posamezne nesreče razvil subjekt na nacionalni ali na podnacionalni ravni? Ali je ta metodologija določena ali objavljena? Kateri so njeni ključni elementi?

V Uredbi o mehanizmu civilne zaščite je določena vsebina ocene tveganja.

Metodologija za izdelavo ocene tveganja ni sprejeta.

Leta 2015 je bila za izdelavo ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi uporabljena metodologija, ki jo je glede izbire scenarijev, njihove analize v smislu učinkov, posledic in verjetnosti, razvil MOP.

Uporabljene so bile tudi smernice MORS glede kategorizacije učinkov in pogostosti, ki so bile izdelane v sodelovanju z nosilci izdelave ocen tveganja zaradi zagotavljanja primerljivosti ocen tveganja za posamezne nesreče.

OCENA: 3

Vprašanje 12: Ali je bila v oceno tveganja za posamezno nesrečo vključena čezmejna razsežnost?

OCENA: 1

Vprašanje 13: Ali je v oceno tveganja za posamezno nesrečo vključena (kritična) infrastruktura?

OCENA: n.r. (kritična infrastruktura v času izdelave ocene tveganja ni bila določena)

Ocena za vsebinski sklop Metodologija: 2,00

Informacijska in komunikacijska tehnologija

Vprašanje 14: Ali je za izdelavo ocene tveganja za posamezno nesrečo na voljo ustrezna infrastruktura IKT?

Za izdelavo ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi niso bila uporabljena posebna IKT orodja.

OCENA: 2

Vprašanje 15: Ali so za izdelavo ocene tveganja za posamezno nesrečo na voljo ustrezne informacije

in podatki (vključno z zgodovinskimi podatki)?

Za oceno tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi iz leta 2015 so bili uporabljeni: podatki iz varnostnih poročil upravljavcev obratov večjega tveganja za okolje, rezultati strokovnih nalog, izdelanih na področju obvladovanja nevarnosti nesreč z nevarnimi snovmi, rezultati raziskovalnih projektov in ocena ogroženosti lokalne skupnosti.

OCENA: 3

Ocena za vsebinski sklop Informacijska in komunikacijska tehnologija: 2,5

Ocena tehničnih zmožnosti za izdelavo ocene tveganja: 2,25

3.1.3 Ocena finančnih zmožnosti za izdelavo ocene tveganja

Financiranje

Pojasnilo: Financiranje zajema splošno opredelitev, oceno in rezervacijo sredstev, potrebnih za izdelavo in posodobitev ocene tveganja za posamezno nesrečo.

Vprašanje 16: Ali je na voljo ustrezna finančna zmogljivost za dejavnosti, povezane z izdelavo in posodobitvami ocene tveganja za posamezno nesrečo?

Ocena tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi je bila izdelana kot del redne dejavnosti MOP brez dodatnih finančnih sredstev.

OCENA: 2

Ocena za vsebinski sklop Financiranje: 2,00

Ocena finančnih zmožnosti za izdelavo ocene tveganja: 2,00

Ocena upravnih, tehničnih in finančnih zmožnosti za izdelavo ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi: 2,38

3.2 Ocena upravnih, tehničnih in finančnih zmožnosti za načrtovanje ukrepov za obvladovanje tveganja

3.2.1 Ocena upravne zmožnosti glede načrtovanja ukrepov za preventivo in pripravljenost

Koordinacija

Ciljno stanje: Struktura za obvladovanje tveganja za posamezno nesrečo dodeljuje jasne odgovornosti vsem, ki sodelujejo pri načrtovanju ukrepov, da se preprečijo prekrivanja ali neskladja med odgovornostjo in zmogljivostjo.

Vprašanje 17: Ali so subjektom, ki sodelujejo pri načrtovanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, dodeljene jasno opredeljene odgovornosti in vloge/naloge?

Za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost so odgovorni upravljavci obratov ter upravni organi na državni ravni (MOP in MORS) in lokalni ravni.

Pristojnosti so določene s predpisi:

- a) z Zakonom o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) so določene splošne pristojnosti MOP in MORS,
- b) z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ in 21/18 – ZNOrg) in Uredbo o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Uradni list RS, št. 22/16) so podrobneje določene pristojnosti MOP in upravljavcev obratov,

- c) z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18 – ZNOrg), Zakonom o gasilstvu (Uradni list RS, št. 113/05 - UPB1) in na njuni podlagi izdanimi predpisi, ki urejajo vsebino in izdelavo načrtov zaščite in reševanja, organizacijo in delovanje sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja, obveščanje in poročanje v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, organiziranje, opremljanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč, vaje na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter pripravo ocen ogroženosti so podrobneje določene pristojnosti MORS – URSZR in drugih nosilcev nalog s področja pripravljenosti.

OCENA: 4

Vprašanje 18: Ali so odgovornosti za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost v zvezi s posameznim tveganjem za nesrečo jasno dodeljene in ali se redno preverjajo?

Odgovornosti za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost za nesreče z nevarnimi snovmi so določene s predpisi, navedenimi v odgovoru na prejšnje vprašanje.

Pri tem so odgovornosti za načrtovanje ukrepov za preventivo določene v predpisih s področja varstva okolja, odgovornosti za načrtovanje ukrepov za pripravljenost pa s predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Ustreznost dodelitve odgovornosti se ne preverja sama po sebi. Preverila bi se v primeru dogodkov ali spoznanj, ki bi nakazovali potrebo po spremembi dodelitev.

OCENA: 3

Ocena za vsebinski sklop Koordinacija: 3,50

Strokovno znanje

Ciljno stanje: Uporabljati bi se morale metodologije za kadrovske načrtovanje, da bi bili zagotovljeni optimalni kadrovske viri. Za strokovnjake, ki so zadolženi za pripravo načrtov za obvladovanje tveganj za nesreče, bi bilo treba zagotoviti potrebne informacije in ustrezno usposabljanje.

Vprašanje 19: Ali je za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost na podlagi rezultatov ocene tveganja za posamezno nesrečo na voljo dovolj strokovnjakov?

MOP je pristojen za načrtovanje ukrepov za preventivno na sistemski in operativni upravni ravni. Na področju sistemskega načrtovanja ukrepov za preventivo na področju nesreč z nevarnimi snovmi na državni ravni ni dovolj strokovnjakov in ni dovolj strokovnjakov za operativno delo v postopkih izdaje okoljevarstvenih dovoljenj in inšpekcijskega nadzora.

MORS - URSZR je na sistemski ravni pristojna za načrtovanje ukrepov pripravljenosti in ocena je, da je za ta namen na voljo dovolj strokovnjakov. Za načrtovanje pripravljenosti na lokalni ravni se s pomanjkanjem strokovnjakov srečujejo v manjših občinah.

OCENA: MORS: 3, MOP: 2, skupna ocena: 2,5

Vprašanje 20: Ali je na voljo učinkovito usposabljanje za strokovnjake na različnih ravneh, ki so odgovorni za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost?

Strokovnjaki se za načrtovanje ukrepov za preventivo ne usposabljujejo sistematično. Usposabljanje temelji na informacijah, prejetih na občasnih posvetih, delavnicah in seminarjih ter na izmenjavi izkušenj znotraj državne uprave ter s predstavniki upravnih organov na mednarodni ravni.

Glede usposabljanja za načrtovanje ukrepov pripravljenosti se namenska usposabljanja izvajajo v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS, v manjšem obsegu pa tudi v drugih ustanovah. Pomemben element usposabljanja so tudi vaje zaščite, reševanja in pomoči.

OCENA: MORS: 3, MOP: 2, skupna ocena: 2,5

Vprašanje 21: Ali so strokovnjaki, ki sodelujejo pri načrtovanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, obveščeni o splošnih ciljih politike/prioritetah v zvezi z obvladovanjem tveganj za nesreče?

Splošni cilj politike v zvezi z obvladovanjem tveganj za nesreče je opredeljen s to oceno zmožnosti in uredbo o večjih nesrečah. O tem so obveščeni vsi deležniki, ki sodelujejo pri načrtovanju ukrepov za preventivo.

Za potrebe načrtovanja ukrepov pripravljenost so splošni cilji politike in prioritet določeni z Nacionalnim programom varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

OCENA: MORS: 3, MOP: 3 skupna ocena: 3

Vprašanje 22: Ali je vzpostavljen postopek za zagotovitev, da se bo znanje strokovnjakov, zadolženih za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ohranilo in nadalje razvijalo?

Postopek za ohranitev in razvoj znanja za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost ni vzpostavljen.

Znanje se izmenjuje in s tem tudi ohranja z organizacijo posvetov in delavnic ter z delovanjem namenskih sektorskih in medsektorskih skupin kot je na primer Medresorska delovna skupina za spremljanje izdelave ocen tveganj za nesreče, razvidov in ocen zmožnosti obvladovanja tveganj.

OCENA: MORS: 3, MOP: 2, skupna ocena: 2,5

Ocena za vsebinski sklop Strokovno znanje: 2,63

Metodologija

Ciljno stanje: Subjekt na nacionalni ali podnacionalni ravni bi moral razviti metodologijo za načrtovanje obvladovanja tveganja za pričakovane posledice ugotovljenih tveganj za nesreče, ki se ocenijo na podlagi razvite metodologije ter ustrezno prednostno razvrstijo.

Vprašanje 23: Ali so različni pristojni subjekti razvili metodologije za načrtovanje obvladovanja tveganj za nesreče? Kateri so ključni elementi teh metodologij?

Metodologija za načrtovanje preventivnih ukrepov za obvladovanja tveganj večjih nesreč z nevarnimi snovmi na sistemski ravni je povzeta po Direktivi SEVESO III.

Metodologija za načrtovanje ukrepov preventive na ravni obratov ni določena, saj so ti vezani na značilnosti posameznega obrata, so pa v uredbi o večjih nesrečah določeni elementi načrtovanja ukrepov preventive.

Glede načrtovanja ukrepov pripravljenosti so elementi načrtovanja določeni z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja.

OCENA: MORS: 4, MOP: 2, skupna ocena: 3

Vprašanje 24: Ali metodologije za načrtovanje obvladovanja tveganj za nesreče vključujejo opredelitev infrastrukture, ki je pomembna za ublažitev opredeljenih tveganj?

S predpisi določeni elementi načrtovanja ukrepov opredelitev infrastrukture vključujejo posredno.

Infrastruktura, potrebna za zmanjševanje škodljivih vplivov nenadzorovanih izpustov nevarnih snovi na ljudi in okolje, je določena z načrti zaščite in reševanja, ki so izdelani za vsak obrat in za vsako lokalno skupnost, na območju katere se nahaja obrat manjšega ali večjega tveganja za okolje.

OCEN: MORS: 4, MOP: 3, skupna ocena: 3,5

Ocena za vsebinski sklop Metodologija: 3,25

Druzi deležniki

Pojasnilo: Zmožnost obvladovanja tveganj je vedno bolj odvisna od vključevanja različnih javnih in zasebnih deležnikov ter sodelovanja z njimi, kot so agencije za obvladovanje tveganj za nesreče, zdravstvene službe, gasilci, policija, operaterji na področju prevoza/električne energije/komunikacijskih omrežij, združenja prostovoljcev, državljani/prostovoljci, znanstveni strokovnjaki, oborožene sile ali organizacije v drugih državah članicah.

Vprašanje 25: Ali so relevantni javni in zasebni deležniki (sodelujoči organi, drugi sodelujoči) obveščeni o postopku načrtovanja in vključeni vanj?

Na sistemski ravni:

- je sodelovanje z javnimi in zasebnimi deležniki pri načrtovanju ukrepov za preventivo vzpostavljeno in sicer predvsem s strokovnimi inštitucijami in združenji,
- pri načrtovanju ukrepov pripravljenosti sodelujejo javni in zasebni deležniki za zaščito, reševanje in pomoč.

O postopkih načrtovanja ukrepov za preventivo in pripravljenost so obveščeni in tudi vključeni vanje predstavniki podjetij, ki so zavezanci za izvajanje ukrepov in občin.

OCENA: MORS: 4, MOP: 4, skupna ocena: 4

Vprašanje 26: Ali se o ugotovitvah tveganja v oceni tveganja za posamezno nesrečo obvesti javnost ali zasebna podjetja, in če da, kako je zagotovljeno spodbujanje javnosti in teh podjetij k načrtovanju ukrepov za preventivo in pripravljenost?

Javnost in zasebna podjetja niso primarni uporabniki ocene tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi, se pa lahko z njo seznanijo, saj je objavljena na svetovnem spletu.

Podjetja, ki izpolnjujejo pogoje za razvrstitev med obrate večjega in manjšega tveganja za okolje, načrtujejo ukrepe za preventivo skladno z zahtevami zakonodaje, okoljevarstvenega dovoljenja in ugotovitev inšpekcijskega nadzora. Ta podjetja so tudi skladno s predpisi odgovorna za načrtovanje ukrepov pripravljenosti na nesreče.

OCENA: MORS: 4, MOP: 3, skupna ocena: 3,5

Vprašanje 27: Ali so subjekti na nacionalni ali podnacionalni ravni vključeni v čezmejno načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost?

Upravni organi na državni in lokalni ravni ter sile za zaščito, reševanje in pomoč so vključeni v čezmejno načrtovanje ukrepov za pripravljenost predvsem na podlagi dvostranskih meddržavnih sporazumov o sodelovanju z Avstrijo, Hrvaško in Madžarsko ter Furlanijo Julijsko krajino v Italiji. Za izvajanje teh sporazumov so ustanovljene posebne dvostranske komisije (primer: v okviru dvostranskega sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško deluje krovna skupina za varstvo pred nesrečami, ki ima tudi svoje podskupine, ki se sestajajo vsaj enkrat letno).

Meddržavno sodelovanje poteka tudi na lokalni ravni. Medsebojne dogovore o sodelovanju in pomoči na področju zaščite, reševanja in pomoči sklepajo tudi obmejne občine, zlasti to velja za občine ob meji s Hrvaško.

OCENA RAVNI: MORS: 3, MOP: 2, skupna ocena: 2,5

Ocena za vsebinski sklop Druzi deležniki: 3,33

Obveščanje in komuniciranje

Pojasnilo: Pri obvladovanju kompleksnih tveganj so potrebni učinkoviti informacijski in komunikacijski sistemi za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost. Subjekti na nacionalni ali podnacionalni ravni morajo zato zagotoviti, da se izvajajo pravila in postopki, ki omogočajo izmenjavo informacij in podatkov ter komunikacijo z različnimi deležniki.

Vprašanje 28: Ali so relevantni deležniki (sodelujoči organi, drugi sodelujoči), vključno z državljani, obveščeni o ključnih elementih načrtovanja obvladovanja tveganja za posamezno nesrečo?

Relevantni upravni organi so obveščeni o načrtovanju obvladovanja tveganja za večje nesreče z nevarnimi snovmi na podlagi predpisov, ki urejajo sodelovanje upravnih organov pri sprejemanju predpisov in drugih pomembnih dokumentov.

Državljanom, njihovim združenjem in predstavnikom strokovne javnosti je zagotovljena možnost aktivnega sodelovanja pri pripravi, usklajevanju in sprejemanju pomembnih aktov in dokumentov na področju načrtovanja obvladovanja tveganj v skladu s predpisom, ki ureja sodelovanje javnosti pri sprejemanju pomembnih dokumentov na področju varstva okolja.

Pri načrtovanju pripravljenosti na nesreče imajo pomembno vlogo tudi državni, regijski in občinski štabi civilne zaščite, v katere so vključeni predstavniki vseh deležnikov, katerih aktivnosti so pomembne v fazi priprav na nesrečo in ob odzivu nanjo.

Obveščenost javnosti glede načrtovanja in izvajanja ukrepov za obvladovanje tveganja se zagotavlja tudi s tematskimi posveti in namenskimi dogodki o zaščiti, reševanju in pomoči.

OCENA: MORS: 3, MOP: 4, skupna ocena: 3,5

Ocena za vsebinski sklop Obveščanje in komuniciranje: 3,50

Ocena upravnih zmožnosti za načrtovanje ukrepov preventive in pripravljenosti: 3,24

3.2.2 Ocena tehničnih zmožnosti za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost

Oprema

Pojasnilo: V okviru ocenjevanja tehnične zmožnosti se oceni, ali je na voljo potrebna oprema za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost. Tovrstna oprema so lahko programska orodja za podporo procesa načrtovanja.

Vprašanje 29: Ali so na voljo oprema in orodja, ki so potrebni za podporo in/ali izvedbo načrtovanja ukrepov za preventivo in pripravljenost?

Za načrtovanje preventivnih ukrepov se uporabljajo programska orodja za modeliranje izpustov nevarnih snovi in njihovo širjenje.

Za načrtovanje pripravljenosti se uporabljajo namenski geografsko-informacijski sistemi ter podatkovne baze in aplikacije.

OCENA: MORS: 3, MOP: 3, skupna ocena: 3

Ocena za vsebinski sklop Oprema: 3,00

Ocena tehničnih zmožnosti za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost: 3,00

3.2.3 Ocena finančnih zmožnosti za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost

Financiranje

Pojasnilo: financiranje zajema splošno opredelitev, oceno in rezervacijo sredstev, ki naj bi bila potrebna za izpolnitev morebitnih finančnih obveznosti v okviru obvladovanja tveganj za nesreče (financiranje ukrepov za preventivo in pripravljenost), ki izhajajo iz prednostne razvrstitve tveganj za nesreče. Po potrebi vključuje tudi sodelovanje deležnikov pri financiranju obvladovanja tveganj za nesreče.

Vprašanje 30: Ali se v okviru postopka načrtovanja ocenijo finančne potrebe za izvedbo ukrepov za preventivo in pripravljenost ter opredelijo možni viri financiranja?

Praksa načrtovanja je, da se za vse ukrepe ocenijo finančne potrebe in opredelijo možni viri financiranja. Praksa je tudi, da se ob izrednih dogodkih za kritje stroškov intervencij lahko uporabijo

sredstva proračunske rezerve.

OCENA: MORS: 3, MOP: 4, skupna ocena: 3,5

Vprašanje 31: Ali se v okviru postopka načrtovanja upoštevajo prihodnji naložbeni načrti in morebitna vloga zasebnega financiranja?

Praksa načrtovanja sistemskih ukrepov, za katere so odgovorni upravni organi, ne upošteva naložbenih načrtov ali vloge zasebnega financiranja.

Na operativni ravni ima zasebno financiranje pomembno vlogo pri načrtovanju ukrepov v podjetjih.

OCENA: n.r.

Vprašanje 32: Ali se v okviru postopka načrtovanja vnaprej opredelijo oziroma sprejmejo postopki ali načrti, s katerimi se zagotovi financiranje ukrepov za preventivo in pripravljenost, potrebnih za ublažitev ugotovljenega tveganja na nesrečo?

Načrtovanje sistemskih ukrepov na državni ravni poteka istočasno z opredelitvijo višine stroškov in virov sredstev za njihovo kritje. Izvajanje upravnih nalog je plačano s sredstvi državnega in lokalnih proračunov. Sredstva teh proračunov krijejo tudi zagotavljanje opreme ter izobraževanje in usposabljanje sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Stroške ukrepov za preventivo in pripravljenost v skladu s predpisi krijejo tudi podjetja, ki so obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje.

Prožnost dodeljevanja sredstev je omejena, a izvedljiva v primerih potrebe po financiranju ukrepov, ki jih ni bilo mogoče predvideti pri rednem načrtovanju proračuna.

OCENA: MORS: 3, MOP: 4, skupna ocena: 3,5

Ocena za vsebinski sklop Financiranje: 3,50

Ocena finančnih zmožnosti za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost: 3,50

Ocena upravnih, tehničnih in finančnih zmožnosti za načrtovanje ukrepov preventive in pripravljenosti: 3,25

3.3 Ocena upravnih, tehničnih in finančnih zmožnosti za izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti

3.3.1 Ocena upravne zmožnosti izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost

Strategija/politika/metodologija

Ciljno stanje: Subjekti na nacionalni ali podnacionalni ravni so razvili pristope za izvajanje ukrepov na področju preventive pred tveganji in pripravljenosti nanje. Ocenijo se pričakovani učinki načrtovanih ukrepov za preventivo in pripravljenost na ublažitev tveganja ter v skladu s tem prednostno razvrstijo in prilagodijo ukrepi.

Vprašanje 33: Ali je izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost povezano z načrtovanjem obvladovanja tveganj za nesreče? Ali je del strategije ali politike in ali je bila opredeljena metodologija?

Izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost poteka na podlagi:

- dolgoročnih strateških dokumentov kot je na primer Nacionalni program varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- kratkoročnih strateških dokumentov kot so letni načrti varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- zahtev predpisov.

Ocena učinkov ukrepov na zmanjšanje tveganj ni izvedena. Potrebe po korektivnih ukrepih se

ocenjujejo in uvajajo na podlagi naukov iz analize vaj zaščite in reševanja ali ukrepanja ob izrednih dogodkih.

OCENA: MORS: 4, MOP: 4, skupna ocena: 4

Vprašanje 34: Ali so razvite metode za poročanje o škodi in človeških žrtvah ter ali se stroški škode ocenijo, dokumentirajo in hranijo?

Metodologija za oceno škode ob večji nesreči z nevarnimi snovmi ni izdelana.

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami nalaga URSZR zbiranje podatkov o vseh naravnih in drugih nesrečah, in sicer o posledicah in škodi ter intervencijah sil za zaščito, reševanje in pomoč ob nesrečah.

URSZR podatke o nesrečah z nevarnimi snovmi v podjetjih, ki so obrati tveganja za okolje, zbira skladno z metodologijo, ki je na ravni EU določena na podlagi direktive SEVESO III. Ti podatki obsegajo tudi podatke o človeški in okoljski škodi. Vir podatkov so upravljavci podjetij, kjer se je zgodil izredni dogodek, ali vodje intervencij ob takih dogodkih. Podatki so zbrani in shranjeni v namenskem informacijskem sistemu.

Ob nesreči z nevarnimi snovmi s hujšimi posledicami se izdela poročilo za Vlado RS, ki vsebuje tudi navedbe o škodi in njenih stroških.

OCENA: MORS: 3, MOP: 3, skupna ocena: 3

Ocena za vsebinski sklop Strategija/politika/metodologija: 3,50

Koordinacija

Ciljno stanje: Struktura za obvladovanje tveganja dodeljuje jasne odgovornosti vsem subjektom, ki sodelujejo pri izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, da se preprečijo prekrivanja ali neskladja med odgovornostjo in zmogljivostjo.

Vprašanje 35: Ali so subjektom, ki sodelujejo pri izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, dodeljene jasno opredeljene odgovornosti in vloge/naloge?

Subjektom so odgovornosti in naloge opredeljene s predpisi.

OCENA: MORS: 4, MOP: 4, skupna ocena: 4

Ocena za vsebinski sklop Koordinacija: 4,00

Strokovno znanje

Uporabljajo se metodologije za kadrovsko načrtovanje, da bi bili zagotovljeni optimalni kadrovske viri. Uporabljajo se orodja za ocenjevanje delovne uspešnosti osebja, ki vključujejo redno pregledovanje potreb na področju usposabljanja in razvoja.

Vprašanje 36: Ali porazdelitev odgovornosti med strokovnjaki, ki sodelujejo pri izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustreza najnovejšim razmeram in ali so na voljo zadostna sredstva za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost na podlagi postopka načrtovanja?

Na upravni ravni sta za izvajanje ukrepov za preventivo pristojna ARSO in IRSOP, kjer pa zadostni kadri niso zagotovljeni.

Pri izvajanju ukrepov pripravljenosti na upravni ravni sodeluje veliko različnih deležnikov (URSZR, sile za zaščito, reševanje in pomoč, upravljavci sistema za obveščanje, skupine za strateško in operativno vodenje intervencij (štabi civilne zaščite),), upravljavci obratov in inšpekcijske službe.

V podjetjih je zagotavljanje sredstev za izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti na različni ravni in odvisno od ozaveščenosti vodstva o pomenu izvajanja teh ukrepov.

Za izvajanje ukrepov so zagotovljena sredstva državnega in lokalnih proračunov ter sredstva upravljavcev obratov.

Praksa je, da je pri porazdelitvi odgovornosti med strokovnjaki in drugimi, ki sodelujejo v procesu izvajanja ukrepov, upoštevana izobrazba, opravljena dodatna usposabljanja in izkušnje.

OCENA: MORS: 3, MOP: 2, skupna ocena: 2,5

Vprašanje 37: Ali so strokovnjaki, ki so odgovorni za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustrezno obveščeni in usposobljeni ter imajo zadostne izkušnje?

Strokovnjaki, odgovorni za izvajanje ukrepov, so ustrezno obveščeni.

Glede usposobljenosti je tako, da za strokovnjake, ki sodelujejo pri izvajanju preventivnih ukrepov, ni zagotovljeno celovito in namensko usposabljanje na podlagi dolgoročnega načrta usposabljanja ali na podlagi ustrezne analize potreb, temveč se to izvaja s posamičnimi aktivnostmi na podlagi občasno prepoznanih potreb.

Zagotovljeno je načrtno usposabljanje članov sil za zaščito, reševanje in pomoč.

Prepoznane so potrebe po dodatnem izobraževanju in usposabljanju za ukrepanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi.

Prepoznane so tudi potrebe po boljši usposobljenosti upravljavcev obratov za ocenjevanje škodljivih posledic nesreč z nevarnimi snovmi, predvsem za okolje.

OCENA: MORS: 3, MOP: 2, skupna ocena: 2,5

Ocena za vsebinski sklop Strokovno znanje: 2,50

Druzi deležniki

Zmožnost obvladovanja tveganj je vedno bolj odvisna od vključevanja različnih javnih in zasebnih deležnikov ter sodelovanja z njimi, kot so agencije za obvladovanje tveganj za nesreče, zdravstvene službe, gasilci, policija, operaterji na področju prevoza / električne energije/komunikacijskih omrežij, združenja prostovoljcev, državljani/prostovoljci, znanstveni strokovnjaki, oborožene sile ali organizacije v drugih državah članicah (čezmejno obvladovanje tveganj). Za obravnavo novih tveganj je zato treba vzpostaviti mrežo za odziv, v okviru katere se lahko mobilizirajo vse potrebne zmogljivosti različnih deležnikov.

Vprašanje 38: Ali so relevantni deležniki (nosilec, sodelujoči organi, drugi sodelujoči) obveščeni o izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost ter ali pri tem sodelujejo?

Deležniki izvajanja ukrepov preventive in pripravljenosti so določeni s predpisi ali ločenimi pogodbami, ki opredeljujejo njihove odgovornosti in naloge.

OCENA: MORS: 4, MOP: 4, skupna ocena: 4

Vprašanje 39: Ali je subjekt na nacionalni ali podnacionalni ravni vključen v izvajanje čezmejnih ukrepov za preventivo in pripravljenost?

Subjekti so vključeni v izvajanje čezmejnih ukrepov na podlagi dvostranskih meddržavnih in medobčinskih sporazumov ter večstranskih mednarodnih dogovorov. Na podlagi teh dogovorov URSZR sodeluje s pristojnimi organi drugih držav zaradi izmenjave informacij, medsebojnega obveščanja ob nesreči in dogovorov o sodelovanju pri čezmejni pomoči ob nesrečah.

Sodelovanje poteka tudi na mednarodnih vajah ukrepanja ob nesrečah s čezmejnimi vplivi.

Na podlagi dvostranskih sporazumov in v okviru regionalnih povezav, vezanih na porečje Donave in Save, MOP s sosednjimi državami obravnava tudi čezmejna vprašanja, povezana z urejanjem voda.

OCENA: MORS: 4, MOP: 2, skupna ocena: 3

Vprašanje 40: Ali je izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost s strani teh javnih in zasebnih deležnikov zadostne kakovosti, da se dosežejo pričakovani rezultati v smislu blažitve tveganja za

nesrečo?

OCENA: MORS: 3, MOP: 3, skupna ocena: 3

Ocena za vsebinski sklop Drugi deležniki: 3,33

Postopki

Ciljno stanje: Obvladovanje tveganja mora vključevati razvoj vzpostavljenih postopkov za zagotovitev delovanja sistema za obvladovanje tveganj. V okviru izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost je zato treba opredeliti postopke, ki prispevajo k zmanjšanju tveganja.

Vprašanje 41: Ali izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost zajema razvoj postopkov za zgodnje opozarjanje, aktiviranje, dispečerstvo, deaktiviranje ali spremljanje?

Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč ter izvajanje dispečerstva ob nesrečah, delno tudi izvajanje zgodnjega opozarjanja (izvajanje obveščanja po načrtih zaščite in reševanja, izdajanje rednih in izrednih informativnih biltenov, objave v medijih in na spletu) se skladno s potrebami in vsebino načrtov zaščite in reševanja ter odločitvami vodij intervencij in poveljnikov civilne zaščite izvaja v Regijskih centrih za obveščanje (ReCO) in Centru za obveščanje RS (CORS).

Delovanje centrov za obveščanje je urejeno s Pravilnikom o obveščanju in poročanju v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 26/08, 28/12 in 42/12), izdelani so tudi standardni operativni postopki za primer nesreč z nevarnimi snovmi.

Ob neposredni nevarnosti zaradi nesreče z nevarnimi snovmi obstaja možnost alarmiranja prebivalcev prek sistema javnega alarmiranja.

OCENA: MORS: 4

Ocena za vsebinski sklop Postopki: 4

Obveščanje in komuniciranje

Pojasnilo: Pri obvladovanju kompleksnih tveganj za nesreče so potrebni učinkoviti informacijski in komunikacijski sistemi za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost. Subjekti na nacionalni ali podnacionalni ravni morajo zato vseskozi med izvajanjem teh ukrepov zagotavljati, da se uporabljajo pravila in postopki, ki omogočajo izmenjavo informacij in podatkov ter komunikacijo z ustreznimi deležniki, vključno z državljani.

Vprašanje 42: Ali so potrebne informacije na voljo in se redno izmenjujejo znotraj subjekta na nacionalni ali podnacionalni ravni?

OCENA: MORS: 3, MOP: 3, skupna ocena: 3

Vprašanje 43: Ali se izvajajo komunikacijske strategije in ali se uporabljajo različna medijska orodja (vključno z družbenimi mediji) za učinkovito izmenjavo informacij z državljani, osveščanje in krepitev zaupanja?

Strategija za komuniciranje z državljani o tveganjih večjih nesreč z nevarnimi snovmi ni izdelana.

Elementi obveščanja javnosti o nevarnostih večjih nesreč so skladni z direktivo SEVESO III in določeni z uredbo o večjih nesrečah. Za obveščanje javnosti o možnih večjih nesrečah v obratih so odgovorni upravljavci obratov in so te informacije objavljene na njihovih spletnih straneh.

Za obveščanje javnosti o delu upravnih organov so na spletni strani ARSO na voljo informacije o izdanih okoljevarstvenih dovoljenjih in na spletni strani IRSOP poročila o inšpekcijskem nadzoru.

Dobro je razvito komuniciranje napotkov prebivalcem za osebno in vzajemno zaščito ob nesrečah z nevarnimi snovmi, ki jo izvaja URSZR, in ki za to uporablja sodobna medijska orodja, na primer: facebook, twitter, tudi izdelave krajših filmov. URSZR pripravlja tudi redne (dnevne) in izredne informativne biltenne in jih objavlja na svetovnem spletu in na teletekstu TV Slovenija.

Odgovornosti in načini komuniciranja z državljani ob nesrečah so določeni v načrtih zaščite in reševanja.

Pomen komuniciranja z državljani ter posredovanja pravočasne in strokovne informacije ter napotkov za njihovo ravnanje ob nesreči je prepoznano kot pomembno področje, ki ga bo treba v prihodnje okrepiti. Za ta namen je v pripravi posebno navodilo in izvajajo se namenska usposabljanja (tudi v sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo) za odgovorne deležnike komuniciranja, predvsem s področja zdravstva in varstva okolja.

OCENA: MORS: 4, MOP: 3, skupna ocena: 3,5

Ocena za vsebinski sklop Obveščanja in komuniciranja: 3,25

Ocena upravnih zmožnosti za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost: 3,43

3.3.2 Ocena tehnične zmožnosti izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost

Infrastruktura, vključno z IT

Pojasnilo: v okviru tega dela ocene tehnične zmožljivosti se oceni, ali obstoječa infrastruktura, kot so ceste, stavbe, jezovi, železniške proge, mostovi, sateliti, podzemne cevi, kablji (komunikacije), bolnišnice, zaklonski sistemi, sistemi zgodnjega opozarjanja itd., ki se štejejo za pomembne za ublažitev ugotovljenih tveganj, izpolnjujejo določene standarde zanesljivosti, varnosti ali učinkovitosti.

Vprašanje 44: Ali se analizira stanje infrastrukture, ki je relevantna za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost?

OCENA: MORS: 3

Ocena za vsebinski sklop Infrastruktura: 3,00

Oprema in zaloge

Pojasnilo: v okviru tega dela ocene tehnične zmožljivosti se oceni, ali oprema za preventivo in pripravljenost izpolnjuje standarde, ki se zahtevajo za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost.

Vprašanje 45: Ali se vodi evidenca razpoložljive opreme, ki je potrebna za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost? Ali se v okviru izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost opredelijo možne potrebe po opremi na podlagi obstoječe evidence?

OCENA: MORS: 3

Vprašanje 46: Ali se med izvajanjem ukrepov za preventivo in pripravljenost ugotovijo tveganja dobavne verige in ali se sprejmejo ukrepi za zmanjšanje tveganja za motnje v oskrbi?

OCENA: MORS: n. p., MOP: 1

Ocena za vsebinski sklop Oprema in zaloge: 2,00

Strokovno tehnično znanje

Pojasnilo: Strokovno tehnično znanje vključuje kompetence, ki so na voljo, in metodologije, ki so bile razvite za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost. Glede na to, da strokovno tehnično znanje ni opredmetena zmožljivost, se zahteva po temu znanju zagotavlja z dokumentiranjem ali izmenjavo izkušenj in učenjem.

Vprašanje 47: Ali imajo strokovnjaki, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, potrebno strokovno tehnično znanje, da lahko zagotovijo ustrezno izvajanje ukrepov, ter ali je poskrbljeno za ohranjanje in nadaljnji razvoj tega znanja?

Strokovno znanje strokovnjakov, ki so v obratih zadolženi za izvajanje ukrepov za preventivo in

pripravljenost je različno in odvisno od ozaveščenosti vodstva obrata glede pomembnosti teh ukrepov.

Strokovno znanje članov ekip za zaščito, reševanje in pomoč ter za vodenje intervencij ob nesrečah z nevarnimi snovmi se zagotavlja z izborom strokovnjakov ustrezne izobrazbe in usposabljanjem v okviru sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki se izvaja po enotnih programih v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje RS.

Okrepitev vsebin s področja obvladovanja tveganj večjih nesreč z nevarnimi snovmi v relevantnih študijskih programih in okrepljeno usposabljanje strokovnjakov za izvajanje ukrepov za preventivo sta prepoznani kot pomembni prihodnji nalogi.

OCENA: MORS: 3, MOP: 3, skupna ocena: 3

Vprašanje 48: Ali imajo strokovnjaki, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustrezno znanje o nabavnih in logističnih postopkih, ki so potrebni za opravljanje njihovih nalog, in ali jim je bilo zagotovljeno ustrezno usposabljanje za uporabo teh postopkov?

Za izvedbo nabavnih in logističnih postopkov strokovnjaki, ki izvajajo ukrepe za preventivo in pripravljenost, v večini primerov niso zadolženi. Te postopke izvedejo druge službe, naloga strokovnjakov pa je, da tem službam pravočasno sporoči potrebe po opreми in tudi tehnične specifikacije te opreme.

OCENA: n.r.

Vprašanje 49: Ali imajo strokovnjaki, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustrezno znanje za načrtovanje življenjskega cikla in zmogljivosti za takojšen odziv, in ali se te metodologije uporabijo za pregled delovanja opreme in sistemov ter za povečanje zmogljivosti v nujnih primerih?

URSZR ima vzpostavljen sistem za spremljanje stanja opreme ter za nadomeščanje porabljenih, okvarjenih ali iztrošenih materialnih in drugih sredstev, tako v okviru ustvarjanja ustreznih pogojev za delovanje v upravno-administrativnem področju, še bolj pa na področju odziva (zagotavljanje ustreznih sredstev za zaščito, reševanje in pomoč).

Na podlagi analiz ukrepanja ob nesrečah so ugotovljene potrebe po dodatnih znanjih za pravočasno zagotovitev opreme za ukrepanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi na podlagi poznavanja možnih scenarijev nesreč (predvsem opreme za komuniciranje, zaščitnih oblek reševalcev in sredstev za blaženje posledic nesreče).

OCENA: MORS: 3

Ocena za vsebinski sklop Strokovno tehnično znanje: 3,00

Ocena tehničnih zmožnosti za izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti: 2,67

3.3.3 Ocena finančne zmožnosti izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost

Financiranje izvajanja ukrepov

Pojasnilo: V okviru te zahteve se oceni, ali sta zagotovljena razpoložljivost in hitra dostopnost finančnih sredstev za financiranje verjetnih izrednih razmer, ki so bile ugotovljene v okviru ocene tveganja za posamezno nesrečo in načrtovanja.

Vprašanje 50: Ali so pri izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, ki so potrebni za zmanjšanje ali ublažitev ugotovljenega tveganja za nesrečo oziroma za prilagoditev nanje, opredeljeni oziroma določeni proračun, pravna podlaga in postopki, da se omogoči vnaprejšnje načrtovanje za prožno dodeljevanje sredstev?

Sredstva so dodeljena s sprejemom državnega in občinskih proračunov. Prožnost načrtovanja je

omogočena z rebalansom proračunov v primerih prepoznanih potreb po spremembi višine ali prerazporeditve sredstev. Za primere dogodkov ali spoznanj, ki zahtevajo takojšen finančni odziv, so predvidena sredstva proračunske rezerve.

OCENA: MORS: 4, MOP: 4, skupna ocena: 4

Vprašanje 51: Ali se v okviru izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost pripravijo sporazumi z deležniki o delitvi stroškov?

Odgovorni za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost so določeni s predpisi in ti so dolžni zagotoviti vire za kritje stroškov izvedbe ukrepov.

Za izvajanje posameznih nalog lahko odgovorni s pogodbo pooblastijo druge izvajalce, pri čemer se v pogodbah določi tudi delitev stroškov.

OCENA: MORS: 4, MOP: 4, skupna ocena: 4

Ocena za vsebinski sklop Financiranje ukrepov: 4

Ocena finančnih zmožnosti za izvajanje ukrepov preventive in pripravljenost: 4,0

Ocena zmožnosti za izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti: 3,36

Ocena zmožnosti za obvladovanje tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi: 3,04

4 POVZETEK OCEN ZMOŽNOSTI ZA OBVLADOVANJE TVEGANJA ZA NESREČE Z NEVARNIMI SNOVMI

4.1 Povzetek ocen zmožnosti

Preglednica 1: Povzetek ocen po vprašanjih in vsebinskih sklopih ter ocen upravnih, tehničnih in finančnih zmožnosti

Številka poglavja:	Področja in vprašanja	Ocena ravni
3.1	OCENA TVEGANJA ZA NESREČE Z NEVARNIMI SNOVMI	
	UPRAVNE ZMOŽNOSTI	
	3.1.1 Okvir	
	Vprašanje 1: Ali je ocena tveganja za posamezno nesrečo umeščena v splošni okvir?	4
	Ocena za 3.1.1:	4,00
	3.1.2 Koordinacija	
	Vprašanje 2: Ali so subjektom, ki sodelujejo pri izdelavi ocene tveganja za posamezno nesrečo, dodeljene jasno opredeljene odgovornosti in vloge/naloge?	4
	Vprašanje 3: Ali so odgovornosti za oceno tveganja za posamezno nesrečo dodeljene subjektom, ki so za to najbolj pristojni?	2
	Vprašanje 4: Ali je bila v oceno tveganja za posamezno nesrečo vključena medsektorska razsežnost tveganja?	3
	Ocena za 3.1.2	3,00
	3.1.3 Strokovno znanje	
	Vprašanje 5: Ali se porazdelitev odgovornosti za oceno tveganja za posamezno nesrečo redno pregleduje?	3
	Vprašanje 6: Ali so strokovnjaki, ki so zadolženi za oceno tveganja za posamezno nesrečo, ustrezno obveščeni in usposobljeni ter imajo ustrezne izkušnje pri izdelavi ocen tveganj za nesreče?	2
	Ocena ravni za 3.1.3	2,50
	3.1.4 Drugi deležniki	
	Vprašanje 7: Ali so v postopek ocenjevanja tveganja za posamezno nesrečo vključeni relevantni deležniki (sodelujoči organi, drugi sodelujoči)?	2
	Ocena ravni za 3.1.4	2
	3.1.5 Obveščanje in komuniciranje	
	Vprašanje 8: Ali je na voljo potrebna upravna zmogljivost za obveščanje javnosti o rezultatih ocene tveganja za posamezno nesrečo?	3
	Vprašanje 9: Ali je na voljo potrebna upravna zmogljivost za interno obveščanje o rezultatih ocene tveganja za posamezno nesrečo, vključno s scenariji tveganja, pridobljenimi spoznanji ipd.?	3
	Vprašanje 10: Ali so rezultati ocen tveganja za posamezno nesrečo vključeni v strategijo obveščanja o tveganjih?	n.r.
	Ocena ravni za 3.1.5	3,00
	OCENA RAVNI UPRAVNIH ZMOŽNOSTI	2,90
	TEHNIČNE ZMOŽNOSTI	
	3.1.6 Metodologija	
	Vprašanje 11: Ali je metodologijo za ocene tveganja za posamezne nesreče razvil subjekt na nacionalni ali na podnacionalni ravni? Ali je ta metodologija določena ali objavljena? Kateri so njeni ključni elementi?	3
	Vprašanje 12: Ali je bila v oceno tveganja za posamezno nesrečo vključena čezmejna razsežnost?	1
	Vprašanje 13: Ali je v oceno tveganja za posamezno nesrečo vključena (kritična) infrastruktura?	n.r.
	Ocena ravni za 3.1.6	2
	3.1.7 Informacijska in komunikacijska tehnologija	
	Vprašanje 14: Ali je za izdelavo ocene tveganja za posamezno nesrečo na voljo ustrezna infrastruktura IKT?	2

Številka poglavja:	Področja in vprašanja	Ocena ravni
	Vprašanje 15: Ali so za izdelavo ocene tveganja za posamezno nesrečo na voljo ustrezne informacije in podatki (vključno z zgodovinskimi podatki)?	3
	Ocena ravni za 3.1.7	2,5
	OCENA RAVNI TEHNIČNIH ZMOŽNOSTI	2,25
	FINANČNE ZMOŽNOSTI	
	3.1.8 Financiranje	
	Vprašanje 16: Ali je na voljo ustrezna finančna zmogljivost za dejavnosti, povezane z izdelavo in posodobitvami ocene tveganja za posamezno nesrečo?	2
	Ocena ravni za 3.1.8	2,00
	OCENA RAVNI FINANČNIH ZMOŽNOSTI	2,00
	OCENA ZMOŽNOSTI ZA OCENO TVEGANJA ZA POSAMEZNO NESREČO	2,38
3.2	NAČRTOVANJE UKREPOV	
	UPRAVNE ZMOŽNOSTI	
	3.2.1. Koordinacija	
	Vprašanje 17: Ali so subjektom, ki sodelujejo pri načrtovanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, dodeljene jasno opredeljene odgovornosti in vloge/naloge?	4
	Vprašanje 18: Ali so odgovornosti za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost v zvezi s posameznim tveganjem za nesrečo jasno dodeljene in ali se redno preverjajo?	3
	Ocena ravni za 3.2.1	3,50
	3.2.2 Strokovno znanje	
	Vprašanje 19: Ali je za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost na podlagi rezultatov ocene tveganja za posamezno nesrečo na voljo dovolj strokovnjakov?	2,5
	Vprašanje 20: Ali je na voljo učinkovito usposabljanje za strokovnjake na različnih ravneh, ki so odgovorni za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost?	2,5
	Vprašanje 21: Ali so strokovnjaki, ki sodelujejo pri načrtovanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, obveščeni o splošnih ciljih politike/prioritetah v zvezi z obvladovanjem tveganj za nesreče?	3,0
	Vprašanje 22: Ali je vzpostavljen postopek za zagotovitev, da se bo znanje strokovnjakov, zadolženih za načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ohranilo in nadalje razvijalo?	2,5
	Ocena ravni 3.2.2	2,63
	3.2.3 Metodologija	
	Vprašanje 23: Ali so različni pristojni subjekti razvili metodologije za načrtovanje obvladovanja tveganj za nesreče? kateri so ključni elementi teh metodologij?	3,0
	Vprašanje 24: Ali metodologije za načrtovanje obvladovanja tveganj za nesreče vključujejo opredelitev infrastrukture, ki je pomembna za ublažitev opredeljenih tveganj?	3,5
	Ocena ravni za 3.2.3	3,25
	3.2.4 Drugi deležniki	
	Vprašanje 25: Ali so relevantni javni in zasebni deležniki (sodelujoči organi, drugi sodelujoči) obveščeni o postopku načrtovanja in vključeni vanj?	4
	Vprašanje 26: Ali se o ugotovitvah tveganja v oceni tveganja za posamezno nesrečo obvesti javnost ali zasebna podjetja, in če da, kako je zagotovljeno spodbujanje javnosti in teh podjetij k načrtovanju ukrepov za preventivo in pripravljenost?	3,5
	Vprašanje 27: Ali so subjekti na nacionalni ali podnacionalni ravni vključeni v čezmejno načrtovanje ukrepov za preventivo in pripravljenost?	2,5
	Ocena ravni za 3.2.4	3,33
	3.2.5 Obveščanje in komuniciranje	
	Vprašanje 28: Ali so relevantni deležniki (sodelujoči organi, drugi sodelujoči), vključno z državljani, obveščeni o ključnih elementih načrtovanja obvladovanja tveganja za posamezno nesrečo?	3,5
	Ocena ravni za 3.2.5	3,50
	OCENA RAVNI UPRAVNIH ZMOGLJIVOSTI	3,24

Številka poglavja:	Področja in vprašanja	Ocena ravni
	TEHNIČNE ZMOGLJIVOSTI	
	3.2.6 Oprema	
	Vprašanje 29: Ali so na voljo oprema in orodja, ki so potrebni za podporo in/ali izvedbo načrtovanja ukrepov za preventivo in pripravljenost?	3
	Ocena ravni 3.2.6	3
	OCENA RAVNI TEHNIČNIH ZMOGLJIVOSTI	3
	FINANČNE ZMOGLJIVOSTI	
	3.2.7. Financiranje	
	Vprašanje 30: Ali se v okviru postopka načrtovanja ocenijo finančne potrebe za izvedbo ukrepov za preventivo in pripravljenost ter opredelijo možni viri financiranja?	3,5
	Vprašanje 31: Ali se v okviru postopka načrtovanja upoštevajo prihodnji naložbeni načrti in morebitna vloga zasebnega financiranja?	n.r.
	Vprašanje 32: Ali se v okviru postopka načrtovanja vnaprej opredelijo oziroma sprejmejo postopki ali načrti, s katerimi se zagotovi financiranje ukrepov za preventivo in pripravljenost, potrebnih za ublažitev ugotovljenega tveganja na nesrečo?	3,5
	Ocena ravni za 3.2.7	3,5
	OCENA RAVNI FINANČNIH ZMOŽNOSTI	3,5
	OCENA ZMOŽNOSTI NAČRTOVANJA UKREPOV	3,25
3.3	IZVAJANJE UKREPOV	
	UPRAVNE ZMOGLJIVOSTI	
	3.3.1 Strategija/politika/metodologija	
	Vprašanje 33: Ali je izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost povezano z načrtovanjem obvladovanja tveganj za nesreče? Ali je del strategije ali politike in ali je bila opredeljena metodologija?	4,00
	Vprašanje 34: Ali so razvite metode za poročanje o škodi in človeških žrtvah ter ali se stroški škode ocenijo, dokumentirajo in hranijo?	3,00
	Ocena ravni za 3.3.1	3,50
	3.3.2. Koordinacija	
	Vprašanje 35: Ali so subjektom, ki sodelujejo pri izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, dodeljene jasno opredeljene odgovornosti in vloge/naloge?	4
	Ocena ravni za 3.3.2	4
	3.3.3. Strokovno znanje	
	Vprašanje 36: Ali porazdelitev odgovornosti med strokovnjaki, ki sodelujejo pri izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustreza najnovejšim razmeram in ali so na voljo zadostna sredstva za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost na podlagi postopka načrtovanja?	2,5
	Vprašanje 37: Ali so strokovnjaki, ki so odgovorni za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustrezno obveščeni in usposobljeni ter imajo zadostne izkušnje?	2,5
	Ocena ravni za 3.3.3	2,50
	3.3.4 Drugi deležniki	
	Vprašanje 38: Ali so relevantni deležniki (sodelujoči organi, drugi sodelujoči) obveščeni o izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost ter ali pri tem sodelujejo?	4,00
	Vprašanje 39: Ali je subjekt na nacionalni ali podnacionalni ravni vključen v izvajanje čezmejnih ukrepov za preventivo in pripravljenost?	3,00
	Vprašanje 40: Ali je izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost s strani teh javnih in zasebnih deležnikov zadostne kakovosti, da se dosežejo pričakovani rezultati v smislu blažitve tveganja za nesrečo?	3,00
	Ocena ravni za 3.3.4	3,33
	3.3.5 Postopki	
	Vprašanje 41: Ali izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost zajema razvoj postopkov za zgodnje opozarjanje, aktiviranje, dispečerstvo, deaktiviranje ali spremljanje?	4

Številka poglavja:	Področja in vprašanja	Ocena ravni
	Ocena ravni za 3.3.5	4
	3.3.6 Obveščanje in komuniciranje	
	Vprašanje 42: Ali so potrebne informacije na voljo in se redno izmenjujejo znotraj subjekta na nacionalni ali podnacionalni ravni?	3
	Vprašanje 43: Ali se izvajajo komunikacijske strategije in ali se uporabljajo različna medijska orodja (vključno z družbenimi mediji) za učinkovito izmenjavo informacij z državljani, osveščanje in krepitev zaupanja?	3,5
	Ocena ravni za 3.3.6	3,25
	OCENA UPRAVNIH ZMOŽNOSTI	3,43
	TEHNIČNE ZMOŽNOSTI	
	3.3.7 Infrastruktura, vključno z IT	
	Vprašanje 44: Ali se analizira stanje infrastrukture, ki je relevantna za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost?	3
	Ocena ravni 3.3.7	3
	3.3.8 Oprema in zaloge	
	Vprašanje 45: Ali se vodi evidenca razpoložljive opreme, ki je potrebna za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost? Ali se v okviru izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost opredelijo možne potrebe po opremi na podlagi obstoječe evidence?	3
	Vprašanje 46: Ali se med izvajanjem ukrepov za preventivo in pripravljenost ugotovijo tveganja dobavne verige in ali se sprejmejo ukrepi za zmanjšanje tveganja za motnje v oskrbi?	1
	Ocena ravni za 3.3.8	2
	3.3.9 Strokovno tehnično znanje	
	Vprašanje 47: Ali imajo strokovnjaki, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, potrebno strokovno tehnično znanje, da lahko zagotovijo ustrezno izvajanje ukrepov, ter ali je poskrbljeno za ohranjanje in nadaljnji razvoj tega znanja?	3
	Vprašanje 48: Ali imajo strokovnjaki, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustrezno znanje o nabavnih in logističnih postopkih, ki so potrebni za opravljanje njihovih nalog, in ali jim je bilo zagotovljeno ustrezno usposabljanje za uporabo teh postopkov?	n.r.
	Vprašanje 49: Ali imajo strokovnjaki, ki so zadolženi za izvajanje ukrepov za preventivo in pripravljenost, ustrezno znanje za načrtovanje življenjskega cikla in zmogljivosti za takojšen odziv, in ali se te metodologije uporabijo za pregled delovanja opreme in sistemov ter za povečanje zmogljivosti v njihovih primerih?	3
	Ocena ravni 3.3.9	3,00
	OCENA TEHNIČNIH ZMOŽNOSTI	2,67
	FINANČNE ZMOŽNOSTI	
	3.3.10 Financiranje izvajanja ukrepov	
	Vprašanje 50: Ali so pri izvajanju ukrepov za preventivo in pripravljenost, ki so potrebni za zmanjšanje ali ublažitev ugotovljenega tveganja za nesrečo oziroma za prilagoditev nanje, opredeljeni oziroma določeni proračun, pravna podlaga in postopki, da se omogoči vnaprejšnje načrtovanje za prožno dodeljevanje sredstev?	4
	Vprašanje 51: Ali se v okviru izvajanja ukrepov za preventivo in pripravljenost pripravijo sporazumi z deležniki o delitvi stroškov?	4
	Ocena ravni 3.3.10	4,00
	OCENA FINANČNIH ZMOŽNOSTI	4,00
	OCENA ZMOŽNOSTI IZVAJANJA UKREPOV	3,37
	SKUPNA OCENA ZMOŽNOSTI OBVLADOVANJA TVEGANJA ZA NESREČO	3,00

4.2 Stopnje zmožnosti obvladovanja tveganja

V Preglednici 2 so prikazane stopnje zmožnosti obvladovanja treh elementov tveganja in tudi skupna stopnja zmožnosti obvladovanja tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi.

Preglednica 2: Stopnje zmožnosti obvladovanja tveganja na podlagi ocen zmožnosti

	Stopnja zmožnosti (ocena zmožnosti)
Upravne zmožnosti za Oceno tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi	3 (2,90)
Tehnične zmožnosti za Oceno tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi	2 (2,25)
Finančne možnosti za Oceno tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi	2 (2,00)
Zmožnost glede izdelave ocene tveganja nesreče z nevarnimi snovmi	2 (2,38)
Upravne zmožnosti za načrtovanje ukrepov	3 (3,24)
Tehnične zmožnosti za načrtovanje ukrepov	3 (3,00)
Finančne zmožnosti za načrtovanje ukrepov	3 (3,50)
Zmožnosti glede načrtovanja ukrepov preventive in pripravljenosti	3 (3,25)
Upravne zmožnosti za izvajanje ukrepov	3 (3,43)
Tehnične zmožnosti za izvajanje ukrepov	3 (2,67)
Finančne zmožnosti za izvajanje ukrepov	4 (4,00)
Zmožnosti glede izvajanja ukrepov preventive in pripravljenosti	3 (3,37)
Skupna zmožnost obvladovanja tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi	3 (3,00)

5 UGOTOVITVE S POJASNILI

5.1 Splošne ugotovitve

Iz ocenjenih zmožnosti obvladovanja tveganj za večje nesreče z nevarnimi snovmi izhaja, da v Sloveniji ta tveganja večinoma obvladujemo.

Pri tem je pomembno upoštevati način, na katerega je stopnja zmožnosti obvladovanja tveganja določena in sicer, da je določena na podlagi ocen pristojnih državnih organov z uporabo kategorij ocen iz Smernic EU in dogovorjenih stopenj obvladovanja zmožnosti. Ocene pristojnih organov temeljijo na poznavanju zasnove in delovanja sistema varstva pred večjimi nesrečami z nevarnimi snovmi, predvsem ukrepov iz razvida v Prilogi 1. Pri ocenah so bila upoštevana tudi spoznanja iz analize nedavnega požara v skladišču nevarnih odpadkov, čeprav to skladišče ni bilo zavezanec za izvajanje ukrepov sistema varstva pred večjimi nesrečami z nevarnimi snovmi.

Z oceno zmožnosti bodo seznanjeni upravljavci obratov večjega in manjšega tveganja za okolje in lokalne skupnosti, na območju katerih so ti obrati. Ocena bo spremenjena, če bo to na podlagi njihovih mnenj ustrezno.

5.2 Spoznanja na podlagi ocenjenih zmožnosti za elemente in vsebinske sklope obvladovanja tveganja

Od treh elementov obvladovanja tveganja: izdelava ocene tveganja, načrtovanje ukrepov preventive in pripravljenosti ter izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti:

- je najnižje ocenjena zmožnost za izdelavo ocene tveganja, ki izkazuje stanje »delnega obvladovanja tveganja«,
- ocena zmožnosti glede načrtovanje ukrepov preventive in pripravljenosti izkazuje stanje »da se tveganje večinoma obvladuje«,
- je najbolje ocenjena zmožnost izvajanja ukrepov preventive in pripravljenosti, ki prav tako izkazuje stanje »da se tveganje večinoma obvladuje«.

Za načrtovanje in izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti je značilno, da so tehnične zmožnosti slabše ocenjene od upravnih in finančnih.

Med upravnimi zmožnostmi so najslabše ocenjene upravne zmožnosti za izdelavo ocene tveganja in najboljše upravne zmožnosti za izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti.

Glede tehničnih zmožnosti so najslabše ocenjene zmožnosti za izdelavo ocene tveganja, najboljše so ocenjene tehnične zmožnosti za načrtovanje ukrepov preventive in pripravljenosti.

Glede finančnih zmožnosti so najslabše ocenjene zmožnosti za izdelavo ocene tveganja, najboljše so ocenjene finančne zmožnosti za izvajanje ukrepov preventive in pripravljenosti.

Glede vsebinskih sklopov so najslabše ocenjene zmožnosti, ki zadevajo človeške vire upravnih organov za izdelavo ocene tveganja ter načrtovanje in izvajanje ukrepov preventive. Razlog je številčna nezadostnost in prepoznane potrebe po boljši strokovni usposobljenosti, saj so pri vseh elementih najnižje ocenjene prav zmožnosti, povezane s strokovnostjo človeških virov, ki so pristojni in odgovorni za zagotavljanje zmožnosti.

Značilnost ocen zmožnosti je tudi, da so zmožnosti, ki zadevajo načrtovanje in izvajanje ukrepov pripravljenosti ocenjene boljše od zmožnosti za načrtovanje in izvajanje ukrepov preventive.

5.3 Ukrepi za vzdrževanje in izboljšanje zmožnosti obvladovanja tveganja

Za vzdrževanje zmožnosti obvladovanja tveganja bo treba zagotavljati izvedbo vseh ukrepov iz razvida v Prilogi 1.

Za dolgoročno in robustno zagotavljanje ravni sprejemljivega tveganja, t.j. stanja brez škodljivih posledic za ljudi in okolje zaradi večjih nesreč z nevarnimi snovmi, pa bo treba v prihodnje izboljšati:

- a) načrtovanje in izvajanje ukrepov preventive predvsem z dodatnimi človeškimi viri za izvajanje upravnih postopkov izdaje okoljevarstvenih dovoljenj in inšpekcijskega nadzora,
- b) načrtovanje in izvajanje ukrepov pripravljenosti, predvsem glede:
 - usposobljenosti in opremljenosti relevantnih enot zaščite, reševanja in pomoči, ki so določene za ukrepanje ob večjih nesrečah z nevarnimi snovmi,
 - komuniciranja z javnostjo ob nesreči z nevarnimi snovmi.

Za zagotavljanje ravni sprejemljivega tveganja bo treba zagotoviti tudi stalno, sistematično in vsebinsko usmerjeno izobraževanje in usposabljanje upravnih organov in odgovornih oseb obratov na vseh področjih obvladovanja tveganj za večje nesreče z nevarnimi snovmi.

V Prilogi 1 so podrobneje prikazani ukrepi, ki se izvajajo za obvladovanje tveganja, in ukrepi, ki jih bo treba izvesti za izboljšanje zmožnosti obvladovanja tveganja v naslednjih treh letih, t.j. do naslednjega pregleda ocene zmožnosti.

6 RAZLAGA KRATIC IN OKRAJŠAV

V oceni zmožnosti so uporabljene naslednje kratice in okrajšave:

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
Direktiva SEVESO III	Direktiva 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi, ki spreminja in nato razveljavlja Direktivo Sveta 96/82/ES (UL L št. 197 z dne 24. 7. 2012, str. 1)
IRSOP	Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
MORS	Ministrstvo za obrambo
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
VPNDN	Varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
ZVO	Zakon o varstvu okolja
ZVPNDN	Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami

7 VIRI

1. Ocena tveganja za nesreče z nevarnimi snovmi, verzija 1.0, 2015. Ministrstvo za okolje in prostor, 2015.
2. Napotki URSZR glede izdelave ocene zmožnosti, 2017.
3. Prispevek URZRS: ocene zmožnosti obvladovanja vsebin, ki zadevajo načrtovanje in izvajanje ukrepov pripravljenosti, in razvid ukrepov pripravljenosti, 2018.
4. Sporočilo Komisije št. 2015/C 261/03: Smernice za oceno zmožnosti za obvladovanje tveganja, 2015. Evropska komisija, 2015.

